

تذکره نگاری

دانشگاه تهران دروازه ورود مجدد به ایران

اگر بخواهیم مروری بر ورود تمدن دانشگاهی و علوم غربی به ایران داشته باشیم، بی شک دانشگاه تهران نقش بی بدیلی در این موضوع داشته است. شکل یافتن و توسعه و حضور دانشگاه در جامعه ایران و بین الملل امروز را با تاریخ شکل گیری دانشگاه تهران مرور کرده ایم.

محدث تک فلاح
روزنامه نگار

تاریخچه

دانشگاه تهران در سال ۱۳۱۳ شمسی در مساحتی به وسعت ۲۱ هکتار تأسیس شد. در این مجموعه ساختمان دانشکده های هنرهای زیبا، ادبیات و علوم انسانی، علوم، فنی، حقوق و علوم سیاسی، پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و ساختمان کتابخانه مرکزی و مسجد دانشگاه واقع شده است. سازمان مرکزی دانشگاه، اداره امور دانشجویی، مرکز بهداشت و درمان دانشجویان، دانشکده محیط زیست، جغرافیا و... نیز در خیابان های اطراف دانشگاه قرار دارند. برخی تأسیسات دانشگاه تهران را از جمله اقدامات رضا شاه در راستای توسعه آموزش عالی در کشور مطرح کرده و دانشگاه تهران را اولین نهاد آموزش عالی در ایران برشمرده اند، برخی دیگر نیز محمود حسابی را به عنوان مؤسس دانشگاه تهران معرفی کرده اند. تأسیس دانشگاه تهران تنها با هدف تجمیع مؤسسات آموزش عالی در تهران و ایجاد تشکیلات و تنظیماتی برای کنترل هرچه بیشتر فعالیت های دانشجویان در دوره پهلوی اول انجام گرفت. دانشگاه تهران به جهت داشتن سابقه و قدمت، تدریس استادان بنام و بلند مرتبه، تحصیل دانشجویان ممتاز، کثرت دانشجویان، استادان و کارکنان، ارزش مدارک تحصیلی در کشور و خارج از آن، پیوند و تعامل با دستگاه های اجرایی و مؤسسات و شرکت های صنعتی، اداری، اجرایی و...، داشتن کتابخانه ها و آزمایشگاه های غنی و مجهز، تعدد رشته ها و دانشکده ها و مؤسسات پیوسته و وابسته، واقع شدن در پایتخت و در مرکز شهر و... معتبرترین و مهم ترین مرکز آموزشی کشور محسوب می شود.

رشته ها

ورود به دانشگاه های برتر کشور و تحصیل در بهترین رشته های دانشگاهی، مسأله ای است که همواره مورد توجه دانش آموزان دبیرستانی، مخصوصاً سال دوازدهمی ها قرار گرفته است. داوطلبان کنکور سراسری با تلاش، برنامه ریزی و استفاده از تجربیات افراد موفق در زمینه کنکور سراسری، می توانند این مرحله از زندگی خود را نیز با موفقیت پشت سر گذاشته و راهی بهترین دانشگاه های کشور شده و با این تحصیلات، آینده ای درخشان را برای خود رقم بزنند. دانشگاه تهران از پنج گروه ریاضی، تجربی، انسانی، هنر و زبان دبیرستان ورودی به رشته های مختلفی دارد. داوطلبان و دانش آموزان می توانند براساس گروه تحصیلی خود یک رشته مناسب در این دانشگاه انتخاب کنند.

ریاست دانشگاه

دانشگاه تهران تا سال ۱۳۲۱ شمسی مستقیماً توسط وزیر فرهنگ اداره می شد، بعد از آن مدیریت دانشگاه به طور مستقل وزیر نظر وزارت فرهنگ درآمد و بعد از آن به وزارت علوم واگذار شد. اینها سرشناس ترین رؤسای سابق دانشگاه تهران پس از انقلاب اسلامی هستند: دکتر عباس شیبانی، دکتر غلامعلی افروز، دکتر محمدرضا عارف، دکتر رضا فرجی دانا، دکتر فرهاد رهبر. نام «رحیمیان» نیز به عنوان اولین رئیس دانشگاه تهران که دیوار به مقام ریاست این دانشگاه رسیده، ثبت شده است. هم اکنون سید محمد مقیمی ریاست این دانشگاه را برعهده دارد.

مکان دانشگاه

باغ جلالیه در شمال تهران آن روز بین قریه امیرآباد و خندق شمالی تهران قرار داشت. این باغ زیبا که پوشیده از درختان کهنسال شمر و غیرمثمر بود، در حدود سال ۱۳۰۰ قمری در واپسین سال های حکومت ناصرالدین شاه قاجار به فرمان شاهزاده ای به نام جلال الدوله بنا یافته و در آن روز در مالکیت تاجری ترک به نام حاج رحیم آقا اتحادیه تیریزی بود. به هر حال باغ جلالیه با توافق متری ۵ ریال و جمعا به مبلغ ۱۰۰،۰۰۰ (صد هزار) تومان از این تاجر خریداری شد و موسیو گدار به سرعت مأمور تعیین حدود، نرده گذاری، طراحی و اجرای عملیات ساختمانی در آن شد. در همین حال پانزدهم بهمن ماه ۱۳۱۳ شمسی لوح یادبود تأسیس دانشگاه با حضور مقامات دولتی در محلی که اکنون پلکان جنوبی دانشکده پزشکی است در دل خاک به امانت گذاشته شد.

طراحی پردیس دانشگاه را نیز همان معمار فرانسوی بر عهده گرفت. وی نخست طرح خیابان های اطراف و داخل دانشگاه را ارائه کرد و پس از تأیید در پانزدهم بهمن ماه ۱۳۱۳ شمسی، عملیات اجرایی با کاشت نهال های درختان سایه گستر و باشکوه چنار در کنار خیابان ها آغاز شد. تأسیس دانشگاه تهران که با آغاز آشنایی جدی ایرانیان با مغرب زمین مقارن افتاده بود، این مکان را به بستر اصلی ارتباط با تمدن غرب و علوم جدید تبدیل کرد. از آغاز فعالیت های آموزشی دانشگاه تهران تاکنون، همواره افراد شایسته و شخصیت های برجسته و چهره های صاحب نامی در آن به تدریس یا تحصیل پرداخته اند که با صرف نظر از اسامی فعالان کنونی در عرصه های سیاست، اجتماع، علم و هنر، فقط به نام چند نفر از درگذشتگان اشاره می شود؛ استاد جلال الدین همایی، استاد عبدالعظیم قریب، استاد بدیع الزمان فروزانفر، پروفیسور محمود حسابی، استاد علی اکبر دهخدا، دکتر محمد معین، مهندس مهدی بازگان، شهید دکتر مصطفی چمران، دکتر پدالله سجایی، شهید دکتر محمد مفتاح، استاد شهید مرتضی مطهری، دکتر عبدالحسین زرین کوب، دکتر کریم ساعی، دکتر احمد حامی و....

پردیس ها

پردیس مرکزی دانشگاه تهران که از جنوب به خیابان انقلاب، از شمال به خیابان پورسینا و از شرق و غرب به ترتیب به خیابان های قدس و ۱۶ آذر محدود است در سال ۱۳۱۳ شمسی در مساحتی به وسعت ۲۱ هکتار تأسیس شد. در این مجموعه ساختمان دانشکده های هنرهای زیبا، ادبیات و علوم انسانی، علوم، فنی، حقوق و علوم سیاسی، پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و ساختمان کتابخانه مرکزی - که از مهم ترین کتابخانه های کشور به شمار می آید - و مسجد دانشگاه واقع شده است. سازمان مرکزی دانشگاه، اداره امور دانشجویی، مرکز بهداشت و درمان دانشجویان، دانشکده محیط زیست، جغرافیا، و... نیز در خیابان های اطراف دانشگاه قرار دارند. دانشکده های علوم اجتماعی، علوم تربیتی، کوی دانشگاه، اقتصاد، الهیات و معارف اسلامی به ترتیب در امیرآباد شمالی و خیابان مظهری واقع شده اند. همچنان که شماری دیگر از دانشکده ها و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی دانشگاه تهران در بیرون از تهران در شهرهای قم، کرج، پاکدشت، ساری، چوکا و نشتارود واقع شده اند. در سال ۱۳۷۰ شمسی دانشکده های پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی از دانشگاه تهران جدا

مقاطع تحصیلی

داوطلبان و دانش آموزان می توانند برای قبولی در رشته های کارشناسی در دانشگاه تهران انتخاب رشته کنند. علاوه بر رشته های کارشناسی دانشگاه تهران در تمامی مقاطع رشته های تحصیلی را در اختیار دانشجویان قرار می دهد. مقاطع تحصیلی دانشگاه تهران به صورت زیر است: کاردانی ناپیوسته، کاردانی پیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی PhD، دکترای تخصصی پیوسته، دکترای حرفه ای.

دستاوردهای علمی

براساس تحلیل های انجام شده، این مرکز تاکنون ۸۱ هزار و ۶۸۲ مقاله علمی در نشریات و همایش های داخلی منتشر نموده است. دانشگاه تهران صاحب امتیاز ناشر ۱۱۷ مجله تخصصی است و تاکنون ۱۷۲ همایش توسط دانشگاه تهران برگزار شده است. علاوه بر این تاکنون ۷۲ هزار و ۱۲۹ مقاله معتبر بین المللی نیز از این مرکز استخراج شده است. اطلاعات و آمار دقیق تر از دانشگاه تهران را می توانید در زیر مشاهده نمایید. در سال ۱۴۰۱ پژوهشگران دانشگاه تهران بیشترین مقالات خود را با کلیدواژه های «تاب آوری» و «ایران» منتشر نموده اند.

از پردیس های دانشگاه تهران، پردیس دانشکده فنی است. داوطلبان می توانند در این پردیس از میان ۲۱۵ رشته، یک رشته مناسب برای خود انتخاب کنند. پردیس دانشکده فنی بیش از ۷۵۰ عضو هیأت علمی، ۵ هزار دانشجو و در حدود ۴۵ هزار فارغ التحصیل دارد.

پردیس دانشکده فنی از دانشکده های زیر تشکیل شده است: دانشکده برق و کامپیوتر، دانشکده مکانیک، دانشکده عمران، دانشکده متالورژی و مواد، دانشکده فنی کاسپین، دانشکده علوم مهندسی، دانشکده صنایع و سیستم ها، دانشکده شیمی، دانشکده معدن، دانشکده نقشه برداری و اطلاعات مکانی، دانشکده فنی فومن، دانشکده محیط زیست.

۲- پردیس ابوریحان

پردیس ابوریحان نیز مجموعه ای از دانشکده های مختلف است که در دانشگاه تهران قرار دارد. پردیس ابوریحان دانشگاه تهران از دانشکده های زیر تشکیل شده است: گروه فنی کشاورزی، گروه فناوری غذایی، گروه باغبانی، گروه علوم دام و طیور، گروه مهندسی آبیاری و زهکشی

گروه علوم زراعی و اصلاح نباتات، گروه

حشره شناسی و بیماری های گیاهی.

۳- پردیس های منطقه ای

دانشگاه تهران یک دانشگاه بین المللی نیز محسوب می شود که دانشجویان بین المللی

